

Силабус
навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

Спеціальність
017 «Фізична культура і спорт»
Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»
освітній рівень - бакалавр

1. Загальна інформація

Назва факультету	Фізичної культури та спорту
Освітня програма (назва, рівень вищої освіти, форма навчання)	Фізична культура і спорт, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, денна форма навчання
Навчальний рік	2020-2021
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Фізичної культури та спорту Каб. 144, корпус Ц +38(066)3930091 kafedra-fizvuh.pntu@ukr.net
Керівник кафедри (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, контактний e-mail)	Рибалко Ліна Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної культури та спорту e-mail: lina-rybalko@ukr.net
Викладачі, що викладають дисципліну (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, контактний e-mail)	ЙОПА ТЕТЯНА ВОЛОДИМИРІВНА (лектор) Посада: старший викладач e-mail: yopatanya@gmail.com Контактний телефон: +38(099)6659697 ЙОПА ТЕТЯНА ВОЛОДИМИРІВНА (викладач практичних занять) Посада: старший викладач e-mail: yopatanya@gmail.com Контактний телефон: +38(099)6659697
Особа, відповідальна за силабус	Йопа Тетяна Володимирівна, старший викладач кафедри фізичної культури та спорту e-mail: yopatanya@gmail.com
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	2 (другий)
Семестр (семестр, на якому реалізується вивчення дисципліни)	4 (четвертий)
Тип дисципліни	Вибіркова

<i>(обов'язкова/вибіркова)</i>	
Обсяг дисципліни <i>(кількість кредитів ЄКТС, загальна кількість годин)</i>	4 кредитів/120 годин
Кількість годин <i>(лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів)</i>	Л-18 год П-22 год СРС-80 год
Мова навчання	Українська
2. Опис дисципліни	
Загальна характеристика	Навчальна дисципліна «Історія фізичної культури і спорту» простежує еволюцію виникнення і розвитку фізичної культури і спорту з найдавніших часів і до наших днів, знайомить студентів з походженням і поширенням у світі засобів, форм, методів, ідей, теорій і систем фізичного виховання, що існували в різні періоди людського суспільства, Вона розглядає фізичну культуру як органічну частину загальної культури, виховання і освіти людей, підготовки їх до трудової і військової діяльності.
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія фізичної культури і спорту» є теоретична та практична підготовка майбутніх фахівців щодо розвитку професійної самосвідомості, виховання морально-етичних переконань, причетності до світової історичної спадщини та традицій в галузі фізичної культури.
Предмет вивчення дисципліни	Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів системи знань щодо виникнення й розвитку засобів, форм, методів, ідей та теорій в історії фізичної культури і спорту.
Цілі навчання <i>(основні завдання вивчення дисципліни)</i>	Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Історія розвитку фізичної культури і спорту» є: • сформувати систему знань щодо становлення і розвитку фізичної культури і спорту в різні періоди існування людського суспільства; • розкрити значення, ролі і місця фізичної культури і спорту в житті суспільства на різних етапах його розвитку; • сприяти формуванню наукового світогляду, історичної самосвідомості і критичного мислення;

	• сприяти підвищенню загальної культури, розширенню кругозору, збагаченню знань в галузі фізичної культури і спорту; • ознайомити з витоками зародження Олімпійських ігор Древньої Греції, періодом відродження Олімпійських ігор та історією сучасного олімпійського руху; • набути практичних навичок роботи з історичною та науковою літературою, критичного осмислення документів та першоджерел; • виробити вміння застосовувати набуті знання у професійній діяльності для орієнтації в сучасних тенденціях розвитку фізичної культури та спорту, оцінки спортивних явищ та подій.
Пререквізити	Дисципліни, базові знання яких та результати навчання необхідні студенту для успішного навчання та опанування компетентностями з дисципліни «Історія фізичної культури і спорту»: • «Олімпійський спорт»; • «Історія України» • «Теорія та методика юнацького спорту»; • «Вступ до спеціальності».
Пореквізити	Знання з історії фізичної культури і спорту можуть бути використані під час вивчення таких навчальних дисциплін, як: • «Теорія і методика фізичного виховання»; • «Вступ до спеціальності»; • «Теорія та методика юнацького спорту»; • «Загальне теорія підготовки спортсменів».
3. Структура і зміст дисципліни	
Змістовий модуль 1. Всесвітня історія фізичної культури і спорту	Тема 1. «Історія фізичної культури і спорту» як навчальна дисципліна. Предмет і завдання історії фізичної культури. Поняття про культуру. Історія фізичної культури як складова загальної історії та культури. Теорії походження фізичних вправ та ігор. Коротка характеристика первіснообщинного ладу. Особливості виникнення фізичного виховання на території України в епоху кам'яного віку. Тема 2. Фізична культура Стародавнього Світу. Виникнення та зміст античної гімнастики. Фізичне виховання в системі освіти і виховання Стародавньої Греції. Зміст та порівняльна характеристика Спартанської та Афіньської систем фізичного виховання. Олімпійські ігри в Стародавній Греції. Античні вчені та філософи про роль і місце фізичного виховання у житті людини. Фізична культура та масові видовища

	Стародавнього Риму. Тема 3. Фізичне виховання в епоху середньовіччя. Коротка характеристика епохи середньовіччя. Розвиток школи, виховання й педагогічних ідей. Педагогічна думка в Європі в епоху Відродження. Християнська релігія та фізичне виховання. Рицарська система фізичного виховання. Педагогічні ідеї та світоглядні позиції ідеолога епохи Відродження Яна Амоса Коменського. Тема 4. Фізичне виховання в період нового часу. Передумови створення національних систем фізичного виховання. Гімнастичний рух в скандинавських країнах. Шведська система фізичного виховання. Становлення та розвиток французької системи фізичного виховання. Початки слов'янського сокільського руху. Сокільська система фізичного виховання. Основні теорії і системи фізичної освіти П. Ф. Лесгафта Тема 5. Фізичне виховання за часів Київської Русі, періоду козацької січі. Витоки фізичного виховання українського народу. Основоположні чинники системи фізичного виховання в Київській Русі. Цінність здоров'я та фізичних якостей у давньоруському народному світогляді. Вплив християнської церкви на фізичну культуру Давньої Русі. Військово-фізичне виховання та системи ритуалів в Київській Русі. Виховне значення юнацьких ініціацій давніх слов'ян. Козацтво як культурно-історичний феномен. Система фізичного виховання запорізьких козаків. Феномен козацької системи бойових єдиноборств. Військова майстерність запорізького козацтва. Особливості фізичного виховання запорізького козацтва. Тема 5. Створення спортивних товариств на Галичині. Виховна суть сокільства. Причини та передумови виникнення українського сокільства. Виховна діяльність сокільських товариств. Діяльність сокільських товариств у міжвоєнний період. Роль друкованих органів сокільства у формуванні національної самосвідомості українців. Значення сокільського руху в розбудові національної системи виховання та фізичної культури. Причини виникнення та передумови становлення січових товариств. Ідеологічні і організаційно-педагогічні основи січового руху. Процес становлення і розвитку січових товариств. Фізкультурно-масова діяльність січових товариств. Процес трансформації "Січей" у "Луги". Витоки національного "Пласту" в контексті світового скаутського руху. Організаційно-структурні та філософсько-ідеологічні засади пластового руху. Суть пластової виховної системи. Фізичне виховання у «Пласті», пластова проба фізичної вправності. Тема 6. Організаційно-педагогічна діяльність ідеологів фізичної культури Галичини.
--	---

Змістовий модуль 2. Історія міжнародного спортивного і Олімпійського рухів. Історія фізичної культури і спорту в Україні.	Діяльність основоположника національної фізичної культури професора Івана Боберського. Фізичне виховання, в контексті громадсько-політичної діяльності Кирила Трильовського. Аналіз науковопедагогічної спадщини професора Степана Гайдучка в сфері фізичної культури. Роль. Тараса і Петра Франків у становленні та розвитку національної фізичної культури.			
	Тема 7. Олімпійські ігри Стародавньої Греції Значення спорту в житті античних греків. Зародження давньогрецьких Олімпійських ігор. Олімпія - місце проведення Олімпійських ігор. Олімпійські ігри в різні періоди розвитку Стародавньої Греції. Організація і проведення Олімпійських ігор.			
	Тема 8. Відродження Олімпійських ігор сучасності. Соціально-політичне, економічне становище України під більшовиками. Створення основ соціалістичної системи фізичного виховання та початок розвитку радянського фізкультурного руху. Програмно-нормативні основи радянської системи фізичного виховання.			
	Тема 9. Витоки фізичної культури в Україні. Зародження фізичної культури на українських землях в період первіснообщинного ладу. Фізична культура трипільських племен. Особливості військово-фізичної підготовки скіфосарматської доби. Розвиток фізичної культури та спорту в античних державах Північного Причорномор'я.			
4. Підсумковий контроль				
Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру/залік 75%/25% за 100-бальною шкалою			
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС	100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого курсового проєкту (ро	
	90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно	
	82 – 89	B – дуже добре	4 – добре	
	74 – 81	C – добре		
	64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно	
	60 – 63	E – достатньо		
	35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно	
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни			

Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні заняття. Для допуску до заліку необхідно мати не менше 75 балів поточної успішності.
Вид підсумкового контролю	Підсумковим контролем є залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».
Критерії оцінювання екзамену/диференційованого заліку	Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.
Максимальна кількість балів	100
Мінімальна кількість балів, що демонструє рівень засвоєння дисципліни	60
5. Інформаційне, методичне та матеріально-технічне забезпечення	
Інформаційне забезпечення з фонду та депозитарію НТБ університету	Науково-технічна бібліотека Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»: 1. Йопа Т.В. Історія фізичної культури і спорту: курс лекцій для студентів дистанційної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. 126 с. Репозитарій НТБ:
Методичне забезпечення	1. Робоча програма «Історія фізичної культури і спорту» для студентів спеціальності 017«Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Фізична культура і спорт». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. 14 с. 2. Йопа Т.В. Методичні вказівки до практичних занять із навчальної дисципліни «Історія фізичної культури і спорту» для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» освітнього рівня бакалавр. – Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. – 56 с. 3. Йопа Т.В. Історія фізичної культури і спорту: курс лекцій для студентів дистанційної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» першого

	(бакалаврського) рівня вищої освіти. – Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. – 126 с.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія 143-Ц теоретичного навчання, проектор, мультимедіа
5. Оригінальність навчальної дисципліни	
Оригінальність дисципліни	Авторський курс, викладання українською мовою
Розміщення на дистанційній платформі	Платформа дистанційної освіти університету Moodle
6. Література	
Обов'язкова	1. Винничук Олег. Історично-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури / О. Винничук. - Тернопіль. : АСТОН, 2001. - 404 с. 2. Олимпийский спорт: в 2 Т / В.Н. Платонов, М.М. Булатова, С.Н. Бубка [и др.]; под общ. ред. В.Н. Платонова. - К.: Олимп. Л-ра, 2009. - Т 1. -736 с. 3. Солопчук М.С. Історія фізичної культури та спорту / М. С. Солопчук, А. О. Боднар — Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013.- 176 с. 4. Ступарик Б. М. Шкільництво Галичини (1772-1939 рр). І- Франківськ, 1994, 145 с. 5. Грушевський М. С. Історія української культури. К: Либідь, ТА. 1993. 392 с.
Додаткова	1. Приступа Є. Н. Народна фізична культура українців. Львів: УСА, 1995. 254 с. 2. Платонов В. Н., Гуськов С. И. Олимпийский спорт: Учебник: в 2-х кн. - К.: Олимпийская литература, 1997. - Кн. 2. - 384 с. 3. Книш З. Становлення ОУН. К : Вид-во. О. Теліги, 1994. 124 с. 4. Залізник Л. Л. Нариси стародавньої історії України. К: Абрис, 1994. 256 с. 5. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. Науково-популярне видання. К : Олімпійська література, 1997. 179 с.

Розробник силабуса
Завідувач кафедри
фізичної культури та спорту

Тетяна ЙОПА
Ліна РИБАЛКО